

Handläggare
Anders Johnson
08-508 265 03

Till
Exploateringsnämnden
2021-11-25

Skrivelse om handlingsplan för masshantering. Svar på skrivelse från Emilia Bjuggren m.fl. (S)

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets utlåtande som svar på skrivelsen.

Johan Castwall
Förvaltningschef

Göran Carlberg
Avdelningschef

Skrivelsen

Det har inkommit en skrivelse om handlingsplan för masshantering från Emilia Bjuggren m.fl. (S) som berör uppdraget som Exploateringsnämnden fick i stadens budget för 2017, att samråda med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB för att ta fram en handlingsplan för hantering av byggmassor inom staden.

I skrivelsen konstateras att exploateringskontoret påbörjade uppdraget genom att göra en förstudie med en lokaliseringsutredning, men att arbetet därefter avstannade. Nästa steg, att ta fram ett förslag på en färdig handlingsplan för antagande i kommunfullmäktige, har inte gjorts.

Av skrivelsen framgår också att masshantering helt saknas i förslaget till handlingsplan för cirkulärt byggande, som

Exploateringskontoret
Miljö och teknik

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Växel 08-508 276 00
alexandra.bercoff@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

miljöförvaltningen tagit fram i samarbete med bl.a. exploateringskontoret, trots att masshanteringen är viktig för att uppnå ett cirkulärt byggande. Det konstateras att kontoret här hade ett utmärkt tillfälle att lyfta masshanteringsfrågorna genom att ta med detta i en sammanhållen handlingsplan.

Dessutom framgår det av skrivelsen att exploateringskontoret i sitt remissvar avstyrkte socialdemokraternas motion från 2019 om att staden behöver ta fram en masshanteringsstrategi, bl.a. med motiveringen att en strategi inte kommer att tillföra något konkret utan istället flytta fokus från faktiska åtgärder till att diskutera målbilder och visioner.

I skrivelsen anses hantering av frågan om masshantering vara anmärkningsvärd och följande frågor ställs:

- Vad är idag styrande för exploateringskontorets arbete med masshantering?
- Hur har budgetuppdraget från år 2017 hanterats av exploateringskontoret?
- När kommer ett förslag till handlingsplan för masshantering presenteras för exploateringsnämnden?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen för miljö och teknik.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret håller med om att det finns en stor potential för att återanvända och återvinna mer massor än idag. Om massor kan bearbetas och återanvändas lokalt så minskar antalet onödiga transporter. En förbättrad masshantering kan därför leda till betydande minskning av koldioxidutsläpp och ökad resurseffektivitet.

Exploateringskontoret medger att en starkare politisk förankring kan vara bra för att driva på arbetet för en mer resurseffektiv hantering av massor som uppkommer i samband med exploatering inom staden.

Hur har budgetuppdraget från år 2017 hanterats av exploateringskontoret?

Det stämmer att exploateringskontoret bara hann med att genomföra en förstudie med en lokaliseringsutredning under 2017, men exploateringskontoret delar inte uppfattningen att arbetet därefter avstannade. Exploateringskontoret har sedan dess

arbetat med dessa masshanteringsfrågor som har visat sig vara mycket svåra och utmanande. Kontoret har de senaste åren haft ett samordningsansvar för dessa även om formuleringarna i budget om detta ansvar har varierat mellan åren.

Exploateringskontoret har tagit fram en handlingsplan för masshantering som fungerar som ett internt styrdokument, vilket uppdateras vartannat år. Kontorets arbete med masshantering är förankrat med Exploateringsnämnden som fattade beslut om nämndens miljö- och klimathandlingsplan i maj 2020. Under etappmålet ”En ökad resurseffektivitet i samband med Byggprocessen” anges att ett av kontorets utvecklingsområden är att ”genomföra handlingsplan för masshantering, vilket innebär att utveckla masshanteringsytor och metodik för masshantering samt upphandling av deponitjänster”.

Under 2021 har det dessutom startat ett regionalt projekt ”Regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av överskottsmassor för Stockholms län” där miljöförvaltningen och exploateringskontoret har representanter i både styrgrupp och arbetsgrupp. Länet förutsättningar kommer att analyseras och det ska tas fram förslag till en regional masshanteringsplan som främjar ökad återvinning och återanvändning inom länet.

Det var miljö- och hälsoskydds-nämnden som hade det huvudsakliga ansvaret för framtagandet av handlingsplanen för cirkulärt byggande. I samband med framtagandet av projektplanen för detta arbete diskuterades avgränsningen. Det var först tänkt att handlingsplanen endast skulle beröra avfallsfrågor kopplade till byggande av hus, men det breddades till att även inbegripa anläggningsprojekt. Undantag för masshantering gjordes dock med hänvisning till att den frågan hanteras i annan ordning.

Vad är idag styrande för exploateringskontorets arbete med masshantering?

Exploateringskontorets handlingsplan för masshantering är styrande för kontorets arbete med masshantering. Syftet med denna handlingsplan är att förbättra möjligheterna för en resurseffektiv hantering av massor som uppkommer i samband med exploatering inom staden. En mer resurseffektiv hantering kommer i sin tur att leda till

- ekonomiska besparingar,
- mindre slitage på stadens vägar,

- mindre klimatpåverkan, genom minskade utsläpp av växthusgaser och
- förbättrad framkomlighet på våra vägar.

För att uppnå detta syfte har följande fyra mål pekats ut som prioriterade:

1. Etablera masshanteringsytor
2. Utveckla exploateringsprocessen utifrån masshanteringsperspektiv
3. Utredda behov av att handla upp mottagningstjänst för massor
4. Delta i regionalt planarbete

Utgångspunkten och den övergripande strategin är också att i planprocessen arbeta enligt avfallshierarkin (avfallstrappan) anpassad för massor enligt följande:

- Minimera överskott/underskott av massor i projekten
- Återanvänd massor i angränsande/närliggande projekt
- Återvinn massor i konstruktioner (bullervallar mm)
- Använd ”masshanteringshubbar” (lokala masshanteringsytor är på gång) för att återvinna.
- Skicka massor till företag som återvinner massor
- Deponera (ska alltid göras om annan lösning ej är möjlig p.g.a. föroreningshalt)

När kommer ett förslag till handlingsplan för masshantering presenteras för exploateringsnämnden?

Exploateringskontoret uppfattade inte uppdraget från 2017 så att det skulle tas fram en handlingsplan som skulle antas av kommunfullmäktige. Det är möjligt att kontoret missbedömt behovet av politisk förankring då vi bedömt att det räcker att Exploateringsnämnden ställer sig bakom nämndens miljö- och klimathandlingsplan där kontorets arbete med den framtagna handlingsplanen för masshantering finns med som ett utvecklingsområde.

Exploateringskontoret beklagar att avsaknaden av en ytterligare politisk förankring lett till uppfattningen att kontorets arbete med dessa viktiga frågor har avstannat. Kontoret avser därför att under 2022 ta fram en ny handlingsplan för masshantering för perioden 2023-2024 som kan antas av Exploateringsnämnden.

Slut

Bilagor

1. Skrivelse om handlingsplan för masshantering från Emilia Bjuggren m.fl. (S), 2021-09-30